

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2 grudnia 2015 r.

Adam Bodnar

IX.071.3.2015.ED

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Warszawa**

Począwszy od 2011 r. społeczność międzynarodowa pracowała nad zaktualizowaną wersją Wzorcowych Reguł ONZ Traktowania Więźniów z 1955 r. Uznano bowiem, że istnieje potrzeba dostosowania ich do zmian, jakie zaszły w systemach penitencjarnych na całym świecie od momentu ich przyjęcia przez Pierwszy Kongres Narodów Zjednoczonych. Poprawiona wersja wskazanych zaleceń została przyjęta w drodze rezolucji (E/CN.15/2015/L.6/Rev.1) w dniu 22 maja 2015 r. przez Komisję Narodów Zjednoczonych do spraw Zapobiegania Przystępności i Wymiaru Sprawiedliwości. W dniu 7 października 2015 r. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych, w trakcie 70-tej sesji, przyjęło rezolucję Standardy ONZ Minimum Traktowania Więźniów (Reguły Nelsona Mandeli). Z ramienia Polski uczestniczył w niej Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Jak podkreślił Przewodniczący Rady Ekonomicznej i Społecznej Narodów Zjednoczonych, Reguły Mandeli są częścią znacznie szerszego oddziaływania, a mianowicie próby przełamania powrotności do przestępstwa, a tym samym mają się one przyczynić do skuteczniejszego zwalczania przestępstwa. Reguły są także wyrazem tego, że mury więzienne nie są barierą dla sprawiedliwości, a tym bardziej dla praw człowieka.

Na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych zostało podkreślone, że w/w Reguły są jednym z najważniejszych dokumentów ostatnich lat z zakresu ochrony praw człowieka i stanowią ogromny krok naprzód. Więźniowie to grupa społeczeństwa, która jest wyjątkowo narażona na złe traktowanie i nadużycia. Nowa wersja Reguł ma na celu m.in. wzmocnienie ochrony praw osadzonych do opieki zdrowotnej. Założono bowiem, że opieka lekarska więźniów nie powinna odbiegać od standardu dostępnego ogółowi populacji. Zwrócono także uwagę na problem odosobnienia, kontroli osobistych więźniów, prowadzenia postępowania wyjaśniającego w przypadku śmierci osadzonego, stosowanie środków dyscyplinarnych,

profesjonalizm zatrudnionej w więzieniu kadry, czy prowadzenie kontroli przez niezależne podmioty.

Zasadniczym celem, jak podkreślono po przyjęciu Reguł Nelsona Mandeli, jest przełożenie ich treści na praktykę i poprawienie sytuacji więźniów na całym świecie. Reguły Nelsona Mandeli nie mają, co oczywiste, charakteru wiążącego dla Polski, ale tak jak inne tego rodzaju standardy międzynarodowe, powinny być brane pod uwagę przez poszczególne państwa i mieć przełożenie zarówno na ustawodawstwo krajowe, jak i praktykę postępowania z więźniami. Będąc częścią społeczności międzynarodowej powinniśmy zatem dążyć do upowszechnienia ich treści także w polskich jednostkach penitencjarnych, w związku z poszanowaniem praw człowieka - więźnia.

Mając powyższe na względzie, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o udostępnienie polskiej wersji zrewidowanej treści Wzorcowych Reguł ONZ Traktowania Więźniów zarówno na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, jak i Służby Więziennej oraz polecenie rozpowszechnienia wiedzy na temat ich treści wśród wszystkich funkcjonariuszy Służby Więziennej, w celu wdrożenia Reguł w praktyce. Zasadnym wydaje się również przeanalizowanie przepisów Kodeksu karnego wykonawczego pod kątem ewentualnej konieczności dokonania implementacji treści Reguł do obecnie obowiązujących regulacji.

Bardzo proszę o poinformowanie mnie o stanowisku zajęтым przez Pana Ministra.

Podpis na oryginale